

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Сектор за интерну контролу и интерну
ревизију
Број: 401-00-04801/2016-09
30.12.2016. године
Београд

Сагледавање квалитета рада интерне ревизије

Извршен је преглед сагледавања квалитета рада интерне ревизије у десет министарстава, за период од 01.01.2015. године до 30.09.2016. године, у складу са чланом 83. став 2. тачка 1) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС” број: 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон и 103/2015), а у вези члана 11. и 12. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС” број: 99/2011 и 106/2013).

Преглед сагледавања квалитета извршен је у:

- Министарству финансија
- Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
- Министарству привреде
- Министарству пољопривреде и заштите животне средине
- Министарству рударства и енергетике
- Министарству културе и информисања
- Министарству здравља
- Министарству правде
- Министарству просвете, науке и технолошког развоја
- Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Преглед је обухватио проверу испуњености прописаних захтева за оснивање јединица за интерну ревизију, обухват ревизије, компетентност и обученост интерних ревизора, функционалну и организационалну независност интерне ревизије, повељу и етички кодекс интерне ревизије, познавање стандарда интерне ревизије, стратешке и годишње планове интерне ревизије, примене методологије рада интерне ревизије, управље ризиком интерне ревизије, интерне контроле квалитета, потреба за будућим обукама и чланства у струковним удружењима. Овај извештај формиран на основу појединачних прегледа извршених од стране запослених из Сектора за интерну контролу и интерну ревизију Министарства финансија у наведеним министарствима.

Јединице за интерну ревизију

Обавеза успостављања јединице за интерну ревизију у министарствима одређена је чланом 5. став 2. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору. Јединица за интерну ревизију не може имати мање од три интерна ревизора од којих је један руководиоца јединице за интерну ревизију. Број интерних ревизора у министарствима одређује се интерним општим актом, на основу процене ризика, обима и сложености пословних процеса, обима средстава којима располаже и броја запослених.

Два министарства су у својим правилницима о унутрашњем уређењу и системазацији радних места предвидели по једно радно место за самосталне извршиоце - интерне ревизоре, пет су систематизовали јединице са три радна места за интерне ревизоре, а три министарства су у својим систематизацијама предвидели више од три извршиоца за радна места - интерни ревизор.

Од десет министарстава само у три је запослено три и више интерних ревизора у јединицама интерне ревизије, односно у седам министарстава интерна ревизија нема ни минимално прописан број интерних ревизора.

Обухват ревизије

Све успостављене интерне ревизије у свом обухвату имају све унутрашње организационе јединице, органе у саставу министарстава и индиректне кориснике буџетских средстава у надлежности министарства.

Компетентност и обученост интерних ревизора

Сви извршиоци у министарствима запослени на радним местима интерног ревизора имају стечено звање овлашћени интерни ревизор у јавном сектору, изузев једног чија је обука у току. Сви интерни ревизори испуњавају захтеве прописане чланом 3. Правилником о условима и поступку полагања испита за стицање звања овлашћени интерни ревизор у јавном сектору, у вези неопходне стручне спреме и радног искуства за систематизоване позиције у правилницима о унутрашњем уређењу и системазацији радних места. Већина интерних ревизора је похађала обуке из области рада државних органа и специјализованих обука које су повезане са делатношћу министарства у којем раде. Већина је похађала и обуке из обављање интерне ревизије у ИПА телима и структури ИПА у организацији Службе за управљање кадровима Владе или у организацији Сектора за интерну контролу и интерну ревизију у сарадњи са Сектором за управљање средствима Еу Министарства финансија.

Функционалну и организационалну независност интерне ревизије

Интерне ревизије у министарствима су успостављене као функционално и организационо независне, директно подређене министру, што је и утврђено у правилницима о унутрашњем уређењу и системазацији радних места министарстава. Интерна ревизија директно извештава министра и у свом раду одговара министру, планови, рад и извештаји о обављеним интерним ревизијама и о раду интерне ревизије су

самостални и независни од осталих организационих јединица министарстава. Међутим средства за рад интерне ревизије нису планирана нити се посебно исказују у финансијским плановима министарстава, већ се обухваћена у укупним расходима органа.

Повеља и етички кодекс интерне ревизије

Све интерне ревизије у министарствима имају повељу интерне ревизије потписану од стране министра и руководиоца интерне ревизије/интерног ревизора. Повеље су усклађене са моделом повеље датим у Приручнику за интерну ревизију Министарства финансија, али у већини су задржане у датом генеричком облику. Повељом су дефинисане права и обавезе интерних ревизора, али у појединим није јасно разграничен обухват интерне ревизије у смислу органа у саставу министарства. Повеље, сем у два случаја нису објављене на интранет односно, интернет странама министарства. Интерни ревизори се у усменој комуникацији са субјектима ревизије позивају на повељу и по потреби је достављају субјекту ревизије.

Етички кодекс интерне ревизије имају све интерне ревизије, потписан од стране интерних ревизора, али нема у свим случајевима потврде да су са кодексом сагласни министри. Етички кодекси су усклађени са моделом кодекса датим у Приручнику за интерну ревизију Министарства финансија, али у већини су задржане у датом генеричком облику. Етички кодекси, сем у два случаја нису објављени на интранет односно, интернет странама министарства.

Познавање стандарда интерне ревизије

Сви интерни ревизори се упознати са Међународним стандардима професионалне праксе интерне ревизије Института интерних ревизора (ПА), кроз процес обуке за стицање звања овлашћени интерни ревизор у јавном сектору и кроз Приручник за интерну ревизију Министарства финансија. Такође је доступан званичан превод стандарда који је извршило Удружење интерних ревизора Србије. У свом раду најчешће се интерни ревизори само усмено позивају на поједине ПА стандарде.

Стратешки и годишњи планови интерне ревизије

Интерни ревизори у министарствима имају одобрен стратешки план за трогодишњи период од стране министра. Стратешки планови су припремани у складу са препорукама датим у Приручнику за интерну ревизију Министарства финансија. По потреби, у појединим случајевима вршена је измена стратешког плана коју је одобрио министар. У припреми стратешког плана интерни ревизори се консултују са вишим руководством (државни секретари, помоћници министра и секретар министарства), али најчешће усмено, на састанцима и не поседују увек ревизорки траг о донетим закључцима. Стратешки план интерне ревизије није објављиван на интранет односно, интернет странама министарства.

Годишњи планови интерне ревизије су усклађени са стратешким плановима и одобрени су од стране министра. У припреми годишњег плана интерни ревизори се консултују са вишим руководством (државни секретари, помоћници министра и секретар министарства), али најчешће усмено, на састанцима и не поседују увек ревизорки траг о

донетим закључцима. Измене годишњег плана су одобрене од стране министра. Годишњи план интерне ревизије није објављиван на интранет односно, интернет странама министарства.

У плановима интерне ревизије су обухваћене и ревизије система децентрализованог/индиректног управљања претприступним ИПА фондовима у оквиру Оперативне структуре ИПА.

Најчешћи недостатак планова је што су у већини случајева припремани у односу на систематизовани број извршиоца, а не у односу на стварни број запослених извршиоца – интерних ревизора, те за последицу имају велики проценат неизвршења.

Примена методологије рада интерне ревизије

Интерни ревизори се у свом раду придржавају методологије рада, дате у Приручнику за интерну ревизију Министарства финансија. Свака појединачна ревизија обавља се на основу припремљеног плана који детаљно описује предмет, циљеве, трајање, расподелу ресурса, ревизорски приступ, технике и обим провера. За сваку обављену ревизију саставља се ревизорски извештај који садржи резиме, циљеве и обим ревизије, налазе, закључке и препоруке, детаљни извештај, као и коментаре руководиоца субјекта ревизије. За сваку обављену ревизију интерни ревизори израђују радне папире ревизије који се чувају у досијеима ревизије, најчешће у папирном облику, а поједини ревизори их формирају у електронском облику. Код појединих интерних ревизија је запажен недостатак појединих ревизорских радних докумената који би документовали сваку фазу рада у поступку ревизије система.

Управљањем ризиком интерне ревизије

У министарствима где је успостављен процес управљања ризиком, ризици интерне ревизије су обухваћени регистрима ризика. У министарствима где је тај процес у току, интерна ревизија је самостало утврдила ризике. Управљање ризицима ревизије је начешће документовано у процедурама рада интерне ревизије.

Интерне контрола квалитета

Интерна контрола квалитета интерне ревизије врши се сталним надзором од стране руководиоца интерне ревизије и редовном самопроценом. У оквиру сваке појединачне ревизије руководилац ревизије надгледа ток ревизије, што се документује у радном папиру – Преглед ревизије. Због недовољног броја интерних ревизора у оквиру јединице за интерну ревизију, овај поступак је најчешће изостављен или се само формално спроводи (руководилац интерне ревизије је истовремено и ревизор који је обавио ревизију).

Потребе за обукама

Интерни ревизори у најчешће у оквиру годишњих планова исказују потребу за обуком, али уопштено без навођења конкретних области. У директној комуникацији исказали су потребу за додатним обукама у вези ревизије коришћења средстава

предприступних фондова Еу и практичне обуке за вршење ревизија успешности и ревизије електронских информационих система и директне размене искуста са колегама из других држава. Такође су истакли да су често онемогућени да похађају поједине обуке због недостатка средстава за ту намену у буџетима министарстава.

Чланство у струковним удружењима

Ниједан интерни ревизор није члан струковних удружења. Најчешће наведени разлог је недостатак средстава за ту намену. Информације о променама у професији најчешће се прате путем интернета и неформалним информисањем од стране колега.

Преглед сачинио
Руководилац Групе за хармонизацију
интерне ревизије

Зоран Живојиновић